

GENERALINĖS ADVOKATĖS  
ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,  
pateikta 2006 m. balandžio 6 d.<sup>1</sup>

1. Apeliaciniame skunde tam tikra prasme naujai keliamas klausimas, kokie teisės aktai gali būti peržiūrimi pagal EB 230 straipsnį.

2. Apeliacinis skundas susijęs su Komisijos priimtais sprendimais, kuriais remiantis tam tikroms tabaką gaminančioms įmonėms Jungtinėse Valstijose buvo pateikti ieškiniai dėl nuostolių atlyginimo.

3. Prieštaravimus dėl šių sprendimų Pirmosios instancijos teismas atmetė kaip nepriimtinius, iš esmės motyvuodamas tuo, kad atitinkamoms įmonėms jie nesukėlė privalomų teisinių padarinių. Apeliantės teigia, kad buvo padaryta minėtų padarinių vertinimo klaida, buvo pažeista jų teisė į veiksmingą teisminę apsaugą, klaidingai pritaikyta Teisingumo Teismo praktika, susijusi su galimybe ginčyti akivaizdžiai neteisėtus aktus, ir neatsižvelgta į EB 292 straipsnį.

4. Kitą aspektą pabrėžė Europos Sąjungos Taryba, kuri įstodama į bylą pareiškė, kad nors atitinkami asmenys neturi teisės pareikšti ieškinio dėl tokio sprendimo, koks yra nagrinėjamas, panaikinimo, vadovaudamiesi EB 230 straipsniu jie gali pareikšti privilegijuoti pareiškėjai, kuriems jis sukelia privalomų teisinių padarinių.

**EB 230 straipsnis**

5. Pirmosiose keturiose EB 230 straipsnio pastraipose numatyta, kad:

„Teisingumo Teismas prižiūri Europos Parlamento ir Tarybos bendrai priimtų, Tarybos, Komisijos ir ECB priimtų teisės aktų, išskyrus rekomendacijas ir nuomones, ir Europos Parlamento aktų, galinčių turėti teisinių padarinių trečiosioms šalims, teisėtumą.

1 — Originalo kalba: anglų.

Šiuo tikslu Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso nagrinėti valstybės narės, Europos Parlamento, Tarybos ar Komisijos pateiktus ieškinius dėl kompetencijos trūkumo, esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimo, šios Sutarties ar kokios nors su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimo arba piktnaudžiavimo įgaliojimais.

Tomis pačiomis sąlygomis Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso spręsti Audito Rūmų ir ECB dėl savo prerogatyvų gynimo pateiktus ieškinius.

Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali tokiomis pačiomis sąlygomis pateikti ieškinį dėl jam skirto sprendimo arba sprendimo, kuris, nors ir būtų kitam asmeniui skirto reglamento ar sprendimo formos, yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs.“

### Faktinės bylos aplinkybės

6. Kovodama su cigarečių kontrabanda į Europos bendriją, 2000 m. liepos 19 d. Komisija patvirtino „civilinio ieškinio Komisijos vardu, pareikšto tam tikriems Amerikos cigarečių gamintojams, principą“. Ji nuspren-

dė tinkamais būdais pranešti apie tai valstybėms narėms ir suteikė įgaliojimus savo pirmininkui bei kitam Komisijos nariui duoti nurodymus teisės tarnybai imtis reikalingų priemonių.

7. 2000 m. lapkričio 3 d. Komisija, atstovaudama Europos bendriją ir valstybes nares, kurioms atstovauti ji buvo įgaliota, *United States District Court, Eastern District of New York* (toliau – *District Court*) pareiškė ieškinį *Reynolds Tobacco* grupei (toliau – *Reynolds Tobacco Inc.* (kartu toliau – tabaką gaminančios įmonės)<sup>2</sup>. Ji teigė, kad tabaką gaminančios įmonės dalyvavo kontrabandos sistemoje, kuria buvo siekiama įvežti į Bendriją cigaretes ir jas platinti joje, taip pat siekė susigrąžinti prarastą maito mokestį ir pridėtinės vertės mokestį. *District Court* atmetė Komisijos ieškinį.

8. 2001 m. liepos 25 d. Komisija patvirtino naujo Bendrijos ir bent vienos valstybės narės civilinio ieškinio Jungtinių Valstijų teismuose, kartu pareikšto tiems patiems cigarečių gamintojams, principą ir vėl suteikė įgaliojimus savo pirmininkui bei kitam savo nariui duoti nurodymus teisės tarnybai imtis reikalingų priemonių. Atitinkamai Komisija,

2 – Šiame procese atsakove taip pat buvo bendrovė *Philip Morris International Inc.*, kuri taip pat pateikė ieškinį Pirmosios instancijos teisme ir iš pradžių buvo apeliante šiame procese, tačiau vėliau ji apeliacinį skundą atsiėmė.

atstovaudama Bendrijai ir valstybėms narėms, kurioms atstovauti ji buvo įgaliota, bei dešimt valstybių narių *District Court* pareiškė dar du ieškinius – 2001 m. rugpjūčio mėn. ir 2002 m. sausio mėn., kurie abu buvo atmesti<sup>3</sup>.

### Skundžiamas sprendimas

9. 2000 m. pabaigoje ir 2001 m. tabaką gaminančios įmonės pareiškė ieškinius Pirmosios instancijos teisme<sup>4</sup> dėl Komisijos sprendimų pareikšti joms ieškinius Jungtinėse Valstijose (toliau – ginčijami sprendimai) panaikinimo<sup>5</sup>.

10. Komisija, palaikoma Parlamento ir devynių valstybių narių, pareiškė prieštaravimą dėl priimtino remdamasi tuo, kad ginčijami sprendimai nėra aktai, dėl kurių gali būti pareikštas ieškinys EB 230 straipsnio ketvirtos dalies prasme.

11. Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas patenkino Komisijos prieštaravimus dėl priimtino ir 2003 m. sausio 15 d. sprendimu ieškinius atmėtė<sup>6</sup>.

12. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog tik priemonės, sukeliančios tokių privalomų teisinių padarinių, kurie daro poveikį ieškovo interesams reikšmingai keisdami jo teisinę situaciją, gali būti laikomos aktais ar sprendimais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo<sup>7</sup>. Todėl jis nagrinėjo, ar ginčijami sprendimai sukelia tokių padarinių.

13. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad apskritai<sup>8</sup> kreipimasis į teismą turi teisinių padarinių. Tačiau šie padariniai iš esmės yra susiję su procesu teisme, į kurį kreiptasi. Sprendimas pareikšti ieškinį teisme yra reikalingas privalomam teismo sprendimui gauti, tačiau jis nenustato šalių pareigų – pastarosios gali būti nustatytos tik pačiu teismo sprendimu. Įstatymiškai tam tikros pasekmės, pavyzdžiui, ieškininės senaties termino sustabdymas ar pareigos sumokėti palūkanas nuo ginčijamos sumos atsiradimas, gali atsirasti kreipimosi į teismą pagrindu, tačiau tai nėra EB 230 straipsnyje numatyti teisiniai padariniai. Prasidėjus bylos

3 — Be to, Komisija ir 10 valstybių narių 2002 m. spalio 30 d., po posėdžio Pirmosios instancijos teisme pateikė ketvirtą ieškinį.

4 — 2002 m. sausio 31 d. Nutartimi Pirmosios instancijos teismo antrosios kolegijos (išplėstinė sudėtis) pirmininkas sujungė šiuos penkis ieškinius.

5 — 2003 m. sausio 9 d. *Reynolds* pateikė dar vieną ieškinį (byla T-6/03) dėl „Komisijos sprendimo 2002 m. spalio 30 d. pateikti trečią ieškinį, apie kurį Komisija viešai pranešė savo 2002 m. spalio 31 d. pranešimu spaudai IP/02/1592“, kurio Pirmosios instancijos teismas dar neišnagrinėjo ir kuris nėra šio apeliacinio skundo dalykas.

6 — 2003 m. sausio 15 d. Sprendimas sujungtose bylose *Philip Morris International ir kt. prieš Komisiją* T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ir T-272/01, Rink. p. II-1.

7 — Žr. skundžiamo sprendimo 77 punktą, kuriame, be kita ko, minimi 1981 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *IBM prieš Komisiją*, 60/81, Rink. p. 2639, 9 punktas ir 1991 m. spalio 4 d. Sprendimo *Bosman prieš Komisiją*, C-117/91, Rink. p. I-4837, 13 punktas.

8 — Žr. skundžiamo sprendimo 79–82 punktus.

nagrinėjimui teismas, į kurį kreiptasi, gali priimti sprendimus, galinčius turėti įtakos atsakovo teisinei padėčiai, tačiau šie padariniai nepriskirtini ieškinį pateikusiai šaliai. Pagaliau, kreipimasis į teismą iš esmės nėra skirtas savaime sukelti kitokių padarinių, t. y. jis nepakeičia galutinio teismo sprendimo.

14. Tačiau<sup>9</sup>, kadangi ginčijami sprendimai buvo susiję su bylinėjimusi ne Bendrijos, o užsienio jurisdikcijoje (Jungtinių Valstijų teisme), buvo būtina nagrinėti, ar jie galėjo sukelti kitų apibrėžtų teisinių padarinių, galinčių aiškiai pakeisti tabaką gaminančių įmonių teisinę padėtį Bendrijos teisės sistemoje ar pagal Jungtinių Valstijų teisę.

15. Pirma<sup>10</sup>, tabaką gaminančios įmonės teigė, kad ginčijami sprendimai pažeidė institucinę pusiausvyrą, nes jų teisiniai padariniai pažeidė Sutartimi numatytą kompetencijos padalijimą.

16. Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ginčijamų spren-

dimų priėmimas rodo, jog Komisija manė esanti kompetentinga juos priimti. Tačiau tokia pozicija neturi jokios savarankiškos reikšmės priimtų sprendimų atžvilgiu ir todėl negali būti laikoma sukeliančia privalomų teisinių padarinių. Tokia pozicija, skirtingai nuo akto, kuriuo suteikiama kompetencija, nepadarė įtakos kompetencijos pasidalijimui. Rekomendacijomis ir nuomonėmis taip pat išreiškiama pozicija apie kompetencijos turėjimą, tačiau jos taip pat nėra ieškinio dėl panaikinimo dalykas, nes savaime nesukelia teisinių padarinių.

17. Ginčijami aktai negalėtų įgyti privalomų teisinių padarinių ir tuo atveju, jei Komisija paprasčiausiai neturėjo kompetencijos. Tariamą pažeidimo sunkumas ar jo tariamo pavojaus pagrindinėms teisėms rimtumas negali pateisinti Sutartimi nustatytų ieškinio priimtimumo sąlygų išimties<sup>11</sup>. Ši taisyklė taikoma ir tariamo pusiausvyros tarp institucijų pažeidimo atžvilgiu.

18. Parengiamųjų aktų teisminė kontrolė gali būti leidžiama išimtiniais atvejais, kai atitinkamos priemonės net iš pirmo žvilgsnio atrodo neteisėtos. Vis dėlto sprendimai, kuriuose ši galimybė minima<sup>12</sup>, buvo priimti iki Teisingumo Teismo sprendimo *FNAB ir*

11 — 2001 m. gegužės 10 d. Nutarties *FNAB ir kt. prieš Tarybą*, C-345/00 P, Rink. p. I-3811, 39–42 punktai.

12 — 7 išnašoje nurodyto sprendimo *IBM prieš Komisiją* 23 punktas; 1992 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją* sujungtose bylose T-10/92, T-11/92, T-12/92 ir T-15/92, Rink. p. II-2667, 49 punktas.

9 — Žr. sprendimo 83 punktą.

10 — Žr. sprendimo 85–91 punktus.

kt. prieš Tarybą priėmimo, ir jokiame sprendime<sup>13</sup> nepatvirtinta galimybė vykdyti teisinių padarinių neturinčių aktų teisminę kontrolę. Ieškiny dėl sprendimo, kuriuo Komisijos pirmininko pavaduotojui suteikta teisė pasirašyti tarptautinę sutartį, panaikinimo buvo pripažintas priimtinu<sup>14</sup>, tačiau šiuo susitarimu nustatant abipusius įsipareigojimus buvo siekiama sukurti teisinius padarinius, o nagrinėjamu atveju suteikti įgaliojimai yra susiję tik su teise pareikšti ieškinius *District Court*.

19. Antra<sup>15</sup>, tabaką gaminančios įmonės teigė, jog ginčijami sprendimai sukėlė privalomų teisinių padarinių, nes nebuvo laikytasi egzistuojančių Bendrijos ir valstybėse narėse nustatytų procedūrų, taikomų mokesčių ir muitų išieškojimo ar kovos su sukčiavimu srityje, ir dėl to, apeliančioms pritaikius kitos teisinės sistemos taisykles, iš apeliančių buvo atimtos minėtose procedūrose taikomos apsaugos priemonės.

20. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad kiekvienas teismas turi taikyti savo šalies teisinės sistemos proceso normas bei materialines normas, tačiau laikėsi nuomonės, kad iš to išplaukiantys teisiniai padariniai

negali būti priskiriami į teismą kreipusiais šalims. Pats kreipimasis į teismą, kuris taiko skirtingas normas, savaime žymiai nekeičia bylos šalių teisinės situacijos.

21. Materialines teises ir pareigas gali pakeisti kai kurie procesiniai sprendimai. Bendrijos atveju tokiu pavyzdžiu galėtų būti sprendimai dėl imuniteto nuo baudų už konkurencijos pažeidimus panaikinimo ar sprendimai pradėti tyrimą dėl valstybės pagalbos tyrimo, kurie gali įpareigoti valstybes nares pakeisti savo praktiką. Vis dėlto Bendrijos procedūros išieškant mokesčius ir muitus nebuvimas negali būti prilygintas aiškiai suteiktam imunitetui; be to, nors ir galima būtų sutikti su tuo, kad ginčijamuose sprendimuose Komisija atliko pirminį tabaką gaminančių įmonių elgesio vertinimą, tai joms nenustato naujų pareigų ir jų neįpareigoja pakeisti savo praktikos.

22. Dėl tam tikrų procesinio pobūdžio sprendimų galima pareikšti ieškinį, jei jie kelia grėsmę šalių procesinėms teisėms, pavyzdžiui, dėl vadovaujantis Reglamentu Nr. 17 priimto sprendimo sustabdyti administracinę procedūrą ir pradėti pažeidimo procedūrą. Vis dėlto nagrinėjamu atveju tabaką gaminančios įmonės nebūtų turėjusios procesinių teisių pažeidimo procedūroje,

13 — Tabaką gaminančios įmonės minėjo 1998 m. gegužės 12 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą*, C-170/96, Rink. p. I-2763, ir 1991 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *Prancūzija prieš Komisiją*, C-303/90, Rink. p. I-5315.

14 — 1994 m. rugpjūčio 9 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją*, C-327/91, Rink. p. I-3641.

15 — Žr. sprendimo 92–106 punktus.

23. Nors vadovaujantis valstybėse narėse nustatytais procedūromis, kurios taikomos mokesčių ir muitų išieškojimo ar kovos su sukčiavimu srityje, gali būti apribota asmenų atsakomybė ar suteiktos procesinės garantijos, tabaką gaminančios įmonės nenurodė jokių konkrečių procedūrų, kurios buvo pažeistos ar apeitos nagrinėjant bylą *District Court*, ar kad apskritai jų atžvilgiu buvo pradėtos kokios nors tokio pobūdžio procedūros.

24. Reikia sutikti su tuo, kad *District Court* negalėjo prašyti prejudicinio sprendimo vadovaudamasis EB 234 straipsniu. Tačiau tai išplaukia iš jo teisinį statusą nustatančių procesinių normų, o ne EB 230 straipsnio. Bet kuriuo atveju EB 234 straipsnis numato valstybių narių teismų teisę ar pareigą prašyti prejudicinio sprendimo, bet nesuteikia tokios teisės bylos šalims.

25. Todėl ginčijami teisės aktai nesukėlė privalomų teisinių padarinių Bendrijos teisėje tabaką gaminančias įmones priskirdami kitai teisinei sistemai arba pakeisdami jų padėtį materialinės ar procesinės teisės požiūriu.

26. Toliau Pirmosios instancijos teismas vertino proceso pradėjimo padarinius Jungtinių Valstijų teisėje<sup>16</sup>.

27. Jis pritarė tabaką gaminančių įmonių teiginiui, kad ieškinių pareiškimas *District Court* sukėlė procesinių ir materialinių teisinių padarinių. Toliau jis nagrinėjo šiuos padarinius.

28. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad kreipimosi į *District Court* procesiniai padariniai arba nesiskiria nuo padarinių, kurie yra neišvengiamai susiję su kreipimusi į bet kurį teismą, arba buvo tiesiog faktiniai: t. y., pavyzdžiui, norėdamos įgyvendinti teisminę gynybą, tabaką gaminančios įmonės neišvengiamai patyrė išlaidų.

16 – Sprendimo 109–118 punktai.

29. Teismo sprendimas, įpareigojantis atskleisti faktines aplinkybes ir pateikti dokumentus, sukelia privalomų teisinių padarinių, kuriuos lemia ne patys ginčijami sprendimai, bet pats *District Court* naudojimas jam suteiktais įgaliojimais. Bendrija nebuvo teisiškai įpareigota ieškinių atžvilgiu būtent todėl, kad *District Court* galėjo numatyti baudas, jei jie būtų buvę pareikšti piktnaudžiaujant galiomis, lengvabūdiškai ar nepagrįstai; elgesys, už kurį teismas baudžia, negali būti lyginamas su privalomų padarinių turinčio akto priėmimu.

30. Nepalankaus sprendimo tabaką gaminančioms įmonėms priėmimas joms sukeltų padarinių, tačiau pačiais sprendimais pradėti procesą nėra pripažįstamas jų atsakomybės buvimas. Nors ginčijamais sprendimais tabaką gaminančioms įmonėms buvo pranešta, kad jų atžvilgiu gali būti priimtas teismo sprendimas, tai buvo ne teisinis padarinyss, o paprasčiausia faktinė aplinkybė, kaip kad kaltinimai neteisėtu elgesiu ir bet kokios pasekmės, kurios gali pasireikšti pasikeitusiomis akcijų kainomis.

31. Tai, kad bylos šalių imunitetas jas saugo nuo ieškinio dėl šmeižto, susijusio su pareiškimais proceso metu, yra nulemta vien tik Jungtinių Valstijų teisės ir negali būti priskirta Komisijai. Taip pat tai, kad *District Court*, naudodamasis savo įgaliojimais, Komisijos skundus paskelbė internete, negali

būti prilyginama Komisijos sprendimui, kuriuo panaikinamas draudimas panaudoti dokumentą bylą nagrinėjant nacionaliniame teisme.

32. Galiausiai<sup>17</sup>, Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo tabaką gaminančių įmonių argumentus, susijusius su veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimu.

33. Apeliantės teigė, kad ieškinius pripažinus nepriimtinais, jos neturėtų jokios teisinės galimybės apskusti ginčijamus sprendimus, nes teismui, į kurį buvo kreiptasi, esant ne valstybėje narėje, nei Bendrijos institucija, nei Bendrijos teismai, nei valstybių narių teismai negalėtų priimti sprendimo dėl Komisijos veiksmų teisėtumo.

34. Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad teisė kreiptis į teismą yra viena sudedamųjų teisinės bendrijos dalių ir kad ją garantuoja išsami teisinės gynybos priemonių ir procedūrų sistema, skirta Bendrijos institucijų priimtų aktų teisėtumo kontrolei<sup>18</sup>, kylanti iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų bei iš Europos žmo-

17 — Sprendimo 120–124 punktai.

18 — 1986 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Les Verts prieš Parlamentą*, 294/83, Rink. p. 1339, 23 punktas.

gaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos<sup>19</sup>, ir kad teisė į veiksmingą teisminę apsaugą taip pat yra įtvirtinta Pagrindinių teisių chartijoje<sup>20</sup>.

35. Pažymėtina, kad asmenų teisė kreiptis į teismą neišnyksta, jei veiksmai, kurie nėra sprendžiamąo pobūdžio, negali būti ieškinio dėl panaikinimo dalykas, nes tebėra galimas ieškiny s dėl deliktinės atsakomybės<sup>21</sup>.

36. Nors gali atrodyti pageidautina, kad asmenys turėtų galimybę pareikšti ieškinį dėl institucijų veiksmų, kurie pažeidžia jų interesus, tačiau neprilygsta sprendimams, tokia galimybė Sutartimi nenumatyta. Tačiau atlikti Bendrijos steigėjų funkciją keičiant Sutartyje numatytą teisių gynbos priemonių ir procedūrų sistemą nėra Bendrijos teismo užduotis<sup>22</sup>.

klaidingu EB 230 straipsnio aiškinimu, kiek tai susiję i) su ginčijamais sprendimais; ii) su tuo, kad civilinių ieškinių pareiškimas Jungtinėse Valstijose neturi teisinių padarinių; iii) su pagrindinės teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimu; iv) su klaidingu teismo praktikos, susijusios su galimybe ginčyti akivaizdžiai neteisėtus aktus, aiškinimu ir taikymu ir v) su EB 292 straipsnio pažeidimu.

38. Komisija, kurią palaiko aštuonios valstybės narės<sup>23</sup>, Europos Parlamentas ir Taryba, tvirtina, kad viso šio apeliacinio skundo pagrindai yra nepriimtini ir (arba) nepagrįsti.

### *Dėl apeliacinio skundo priimtimumo*

#### **Dėl apeliacinio skundo**

37. Tabaką gaminančios įmonės savo apeliacinį skundą grindžia penkiais pagrindais:

19 — 1986 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Johnston*, 222/84, Rink. p. 1651, 18 punktas; Konvencijos 6 ir 13 straipsniai.

20 — OL C 364, 2000, p. 1; 47 straipsnis.

21 — Remiantis EB 235 straipsniu ir EB 288 straipsnio 2 dalimi.

22 — 2000 m. birželio 27 d. Sprendimo *Salamander ir kt. prieš Parlamentą ir Tarybą* sujungtose bylose T-172/98 ir T-175/98–T-177/98, Rink. p. II-2487, 75 punktas.

39. Komisija ir Suomija pateikė prieštaravimus dėl apeliacinio skundo pirmojo, antrojo ir ketvirtojo pagrindų priimtimumo, juos nagrinėsiu vėliau.

23 — Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Italija, Nyderlandai, Portugalija ir Ispanija.



40. Tačiau nagrinėjant bylą buvo iškeltas svarbesnis klausimas, kai Komisijos atstovas, Teisingumo Teismo paklaustas apie Jungtinėse Valstijose nagrinėjamos bylos eigą, pareiškė: „Viskas baigta. Jie laimėjo.“

41. Atrodo, kad ginčijamų sprendimų pagrindu pradėta byla jau išnagrinėta<sup>24</sup>. Komisijos ieškiniai buvo atmesti, o Jungtinių Valstijų Aukščiausiojo Teismo 2006 m. sausio 9 d. sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

42. Tuomet iškyla klausimas, kokią naudą gali turėti šis apeliacinio skundo nagrinėjimas. Jei būtų priimtas tabaką gaminančioms įmonėms palankus sprendimas, byla būtų grąžinta pakartotinai nagrinėti Pirmosios instancijos teismui. Tačiau pirmosios instancijos yra prašoma tik panaikinti sprendimus pareikšti ieškinius, kurie jau nebeturi teisinių padarinių, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo teisiškai privalomi EB 230 straipsnio prasme, ar ne. Net jeigu Jungtinėse Valstijose priimtu sprendimu tabaką gaminančioms įmonėms nebuvo priteistos visos jų patirtos išlaidos, Pirmosios instancijos teismui pateiktu ieškiniu neprašoma nuostolių atlyginimo, kurio

būtina sąlyga nėra ir ginčijamų sprendimų panaikinimas<sup>25</sup>.

43. Teisingumo Teismas gali savo nuožiūra pripažinti, kad šalis neturi intereso pareikšti ar palaikyti apeliacinį skundą, nebent yra akivaizdu, kad palankus apeliacinio skundo sprendimas būtų apeliantui naudingas<sup>26</sup>. Iš pirmo žvilgsnio, palankus šios bylos sprendimas nesuteiktų ieškovėms naudos.

44. Tačiau Teisingumo Teismas taip pat yra konstatavęs, jog intereso nuginčyti sprendimą nebuvimas negali būti motyvuojamas tuo, kad minėtas sprendimas ieškinio pareiškimo momentu jau yra įvykdytas. Pats sprendimo panaikinimas gali turėti teisinių padarinių, ypač neleisti pasikartoti ydingai praktikai, kuri buvo apskūsta<sup>27</sup>.

45. Taigi, net jei ginčijami sprendimai tabaką gaminančioms įmonėms nebegali sukelti jokių teisinių padarinių, aš nemanau, kad dėl šios priežasties apeliacinis skundas yra atmestinas. Dar gali tebeegzistuoti suinteresuotumas, kad būtų išvengta kitų panašių bylų nagrinėjimo, be to, Pirmosios instanci-

25 — Žr. šios išvados 73 ir tolesnius punktus.

26 — Žr. pavyzdžiui, 1995 m. spalio 19 d. Sprendimo *Rendo ir kt. prieš Komisiją*, C-19/93 P, Rink. p. I-3319, 13 punktą; 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Richard*, C-174/99 P, Rink. p. I-6189, 33 punktą; 2006 m. sausio 19 d. Sprendimo *Audi prieš VRDT*, C-82/04 P, dar nepaskelbta Rinkinyje, 19 ir tolesnius punktus.

27 — Žr. 1986 m. birželio 24 d. Sprendimo *AKZO Chemie prieš Komisiją*, 53/85, Rink. p. 1965, 21 punktą.

24 — Iš pastabų, pateiktų per žodinį bylos nagrinėjimą, išplaukia, kad tuo metu dar nebuvo baigtas 2002 m. spalio 30 d. pateikto ieškinio nagrinėjimas, nors neišku, ar procesas pagrįstas vienu iš dviejų ginčijamų sprendimų (žr. 3 ir 5 išnašas).

jos teismas dar nėra išsprendęs *Reynolds* pateikto ieškinio, kuriame skundžiamas sprendimas pareikšti ieškinį Jungtinių Valstijų teisme<sup>28</sup>.

46. Todėl toliau paėliui nagrinėsiu apeliacinio skundo pagrindus. Visų pirma pažymėtina, kad tabaką gaminančios įmonės neginčija nusistovėjusio principo, jog ieškinį dėl panaikinimo galima pareikšti tik dėl teisės aktų ir sprendimų, sukeliančių privalomų teisinių padarinių, kurie gali turėti įtakos ieškovo interesams aiškiai pakeisdami jo teisinę situaciją. Apeliantės prašo pripažinti, kad šių padarinių buvo ir (arba) kad dėl naujai paaiškėjusių bylos aplinkybių jų ieškinyje turėjo būti pripažintas priimtiniu išimties tvarka.

*Dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, paremto klaidingu EB 230 straipsnio, kaip reiškiančio, kad skundžiami sprendimai neturėjo teisinių padarinių, aiškinimu*

47. Šis pagrindas pateiktas penkiose paantrašėse. Komisijos (keturiais atvejais) ir Suomijos teigimu, jis yra nepriimtinas, nes jame tėra atkartojami pirmojoje instancijoje pateikti argumentai.

28 — Žr. šios išvados 5 išnašą.

48. Pažymėtina, jog tai, kad didelė dalis tabaką gaminančių įmonių apeliaciniame skunde pateiktų teiginių gali sutapti su tais, kuriais jos rėmėsi pirmojoje instancijoje, nėra pagrindas juos automatiškai atmesti apeliaciniame procese. Pagrindinis kriterijus yra tai, ar juose yra aiškiai apibrėžtos skundžiamo sprendimo dalys, kuriose jos nurodo padarytas konkrečias teisės klaidas<sup>29</sup>. Akiivaizdu, kad šioje byloje pateikti teiginiai atitinka minėtą kriterijų, todėl siūlau juos nagrinėti iš esmės.

Dėl sprendimų pareikšti ieškinius

49. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas padarė klaidą skundžiamo sprendimo 79 punkte nuspręsdamas, jog sprendimas pareikšti ieškinį iš esmės negali būti ieškinio dėl panaikinimo dalykas. Apeliančių teigimu, taip yra tik tada, kai teisės aktai ar sprendimai, yra dalis tebevykstančios procedūros, kuri užbaigiama vėlesniu sprendimu, kuris pats gali būti Bendrijos lygmeniu vykdomos teisminės kontrolės, kurios metu gali būti nagrinėjami su ankstesniu neteisėtumu ar kompetencija susiję klausimai, dalykas<sup>30</sup>.

29 — Žr., pavyzdžiui, 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 34 ir 35 punktus; 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Eurocoton ir kt. prieš Tarybą*, C-76/01 P, Rink. p. I-10091, 46 ir 47 punktus.

30 — Žr. 12 išnašoje minėto sprendimo *IBM prieš Komisiją* 20 punktą; 1998 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-191/95, Rink. p. 5449, 44 punktą.

50. Mano požiūriu, cituotame sprendimo punkte Pirmosios instancijos teismas savo išvadą grindė kitais argumentais. Prie šios išvados jis priėjo remdamasis tuo, kad toks sprendimas „savai nepakeičia nagrinėjamo teisinio statuso“. Aš pritariu Ispanijai ir Vokietijai, kad parengiamųjų aktų teisėtumo negalima ginčyti būtent dėl tos priežasties, tačiau ne todėl, kad jie yra tebevykstančios procedūros dalis; tas pats principas taikomas sprendimą patvirtinantiems sprendimams, pranešimams, nuomonėms, komunikatams ir vidaus administravimo aktams.

51. Taip pat akivaizdu, kad Pirmosios instancijos teismas išsamiai išnagrinėjo, ar ginčijami sprendimai sukelia teisinių padarinių.

52. Todėl šis apeliančių teiginys yra nepagrįstas.

Dėl neteisingo teismo praktikos pritaikymo unikaliaje situacijoje

53. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai pritaikė teismo praktiką beprecedentinėmis bylos, kurioje nė vienas ginčijamų sprendimų rezultatas ar jų pagrindu priimtas sprendi-

mas negali būti Bendrijos teismų vykdomos kontrolės dalykas, aplinkybėmis. Dėl to atsiranda grėsmė, kad Bendrijos institucijos gali iškelti bylą ne Bendrijos teisės sistemoje bet kuriuo pagrindu ir bet kokiais aplinkybėmis.

54. Vis dėlto šis teiginys tėra tikrai likusių trijų nagrinėjamo apeliacinio skundo pagrindų paantraščių įžanga, kurios atskirai analizuoti nereikia.

Dėl prejudicinio sprendimo priėmimo negalimumo

55. Tabaką gaminančių įmonių teigimu, skundžiamo sprendimo 105 punkte Pirmosios instancijos teismas klaidingai aiškino teismo praktiką, nes nusprendė, kad galimybės prašyti priimti prejudicinį sprendimą dėl Komisijos kompetencijos priimti ginčijamus sprendimus nebuvimas neturėjo teisinių padarinių ir kad situacija būtų kitokia Komisijai pateikus ieškinį valstybės narės teisme.

56. Sutinku su Pirmosios instancijos teismo nuomone, jog tai, kad *District Court* turi vadovautis jam taikoma procedūra ir savo kompetencija, negali būti laikoma sprendimo į jį kreiptis su ieškiniu teisiniu padariniu.

Panašu, kad šiuo teiginiu pagrįstas apeliacinio skundo pagrindas yra labiau susijęs su trečiuoju apeliacinio skundo pagrindu, susijusiu su teise į veiksmingą teisminę apsaugą.

59. Todėl darytina išvada, kad nagrinėjamas teiginys paremtas klaidinga prielaida.

### Dėl procedūros pasirinkimo

57. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas netinkamai pritaikė teismo praktiką, ypač sprendimą *Ispanija prieš Komisiją*<sup>31</sup>, nes galutinis vieno proceso (šiuo atveju Jungtinių Valstijų teisme) pasirinkimas, užuot pasirinkus kitą procesą (Bendrijos teisme), sukelia teisinių padarinių.

58. Sutinku su Ispanijos vyriausybe, kad sprendime *Ispanija prieš Komisiją* pagrindinis klausimas buvo ne vieno ar kito proceso pasirinkimas, o tai, kad proceso pradėjimas lėmė Komisijos vertinimą, turėjusį apeliantei teisinių padarinių<sup>32</sup>. Analogiškas atvejis buvo nagrinėtas ir apeliaciniame skunde nurodytame sprendime *Cimenteries CBR SA ir kt. prieš Komisiją*<sup>33</sup>.

### Dėl galutinio kompetencijos nustatymo

60. Tabaką gaminančios įmonės teigia, jog Pirmosios instancijos teismas nepripažino to, kad teisinių padarinių sukėlė tai, jog Komisija laikėsi savo nuomonės dėl savo kompetencijos. Komisija galėjo veikti, tik jei antrinės teisės aktai suteikė jai teisę pateikti ginčijamus ieškinius. Todėl ginčijami sprendimai sukėlė tokių pačių teisinių padarinių, kaip ir antrinės teisės aktas. Taip pat jais buvo duotas sutikimas teisinio atstovavimo išlaidoms finansuoti<sup>34</sup>. Faktiškai užimant pirminės ar antrinės teisės aktų, modifikuojančių Sutartimi numatytą kompetencijos padalinimą, vietą ginčijamais sprendimais taip pat buvo siekiama pakeisti šį padalinimą, o tai reiškia situaciją, panašią į nagrinėtą nurodytame sprendime *Prancūzija prieš Komisiją*<sup>35</sup>.

61. Mano požiūriu, yra pagrįstas teiginys, kad sprendimas dėl kokio nors veiksmo atlikimo sukelia teisinių padarinių, nes jis implicitiškai suteikia jį priėmusiai institucijai teisę jį atlikti. Tačiau jis nėra pakankamai

31 — 1992 m. birželio 30 d. Sprendimas C-312/90, Rink. p. I-4117.

32 — Ypač žr. minėto sprendimo 12–17 punktus.

33 — 1967 m. kovo 15 d. Sprendimas *Cimenteries CBR SA ir kt. prieš Komisiją*, sujungtose bylose 8/66–11/66, Rink. p. 75.

34 — Palyginti su 1996 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi *Jungtinė Karalystė prieš Komisiją*, sujungtos bylos C-239/96 R ir C-240/96 R, Rink. p. I-4475.

35 — 1990 m. spalio 9 d. Sprendimas C-366/88, I-3571.

logiškas, nes Komisijai nereikia įgaliojimų priimti teisinių padarinių nesukeliantį sprendimą. Tiksliau tariant, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, jei institucija prisiima kompetenciją priimti teisinių padarinių tam tikrai šaliai nesukeliantį sprendimą, taip pat ir pati prielaida, kad ji turėjo tinkamus įgaliojimus, negali minėti šaliai sukelti teisinių padarinių. Išėities taškas (ir esminė problema šioje byloje) yra pats sprendimas, o ne sprendimas jį priimti.

62. Kiek tai susiję su biudžeto lėšomis, reikia pritarti Vokietijos vyriausybei, kad ginčijamų sprendimų finansinis aspektas yra visiškai antraeilis. Sutinku su Europos Parlamento nuomone, kad pagal EB 211 straipsnį Komisija turi pakankamai įgaliojimų nuspręsti dėl tokių išlaidų, susijusių su Bendrijos teisės taikymo užtikrinimu ir, vadovaudamasi EB 274 straipsniu, turi teisę savarankiškai tvarkyti biudžeto lėšas.

63. Sprendime *Prancūzija prieš Komisiją* keltas tariamo įgaliojimų neturėjimo klausimas buvo išspręstas ne pirminiame priimtumo patikrinimo etape, bet sprendimo dalyje, kurioje byla nagrinėta iš esmės<sup>36</sup>.

<sup>36</sup> — Ypač žr. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją* 7–13 punktus. Dėl kito su tariamu kompetencijos neturėjimu susijusio klausimo žr. šios išvados 94 ir tolesnius punktus.

64. Todėl aš darau išvadą, kad tabaką gaminančių įmonių apeliacinio skundo pirmojo pagrindo teiginiuose nenurodyta, kokia teisės klaida buvo padaryta skundžiamame sprendime.

*Dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo, paremto klaidingu EB 230 straipsnio aiškinimu, kad civilinių ieškinių pareiškimas Jungtinėse Valstijose nesukelia privalomų teisinių padarinių*

65. Tabaką gaminančių įmonių teigimu, skundžiamo sprendimo 105 punkte Pirmosios instancijos teismas klaidingai nusprendė, kad *District Court* galimybės kreiptis dėl prejudicinio sprendimo nebuvimą galėtų kompensuoti pats teismas, taikydamas Bendrijos teisę. Šiuo klausimu jos tvirtina, kad dėl *Act of State* doktrinos, kuria vadovaujantis Jungtinių Valstijų teismai neperžiūri suverenių užsienio valstybių priimtų teisės aktų, mažai tikėtina, jog *District Court* būtų išsakęs nuomonę dėl Komisijos kompetencijos pradėti procesą Jungtinių Valstijų teisme.

66. Komisija ir Suomijos vyriausybė teigia, kad šis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas, nes jis yra visiškai naujas. Vis dėlto tabaką gaminančios įmonės teigia *Act of State* doktrina bent jau trumpai pasirė-

musios Pirmosios instancijos teisme. Mano požiūriu, ši teiginį patvirtina skundžiamo sprendimo 72 punktas<sup>37</sup>, nors jame ir nebuvo įvardyta konkreti doktrina.

67. Kitaip tariant, dėl tabaką gaminančių įmonių apeliaciniame skunde plėtojant minėtą teiginį vartojamų pasakymų „tikėtina“ ir „nėra tikėtina“ teiginys netenka prasmės. Tam tikro lygmens tikimybės egzistavimas reiškia tai, kad nepriklausomai nuo padarinių privalomojo pobūdžio, jie gali būti tik vėlesnių įvykių, bet ne juos lemiančio pirminio sprendimo padariniai. Vis dėlto kaip šio apeliacinio skundo pagrindas nurodomi būtent civilinių ieškinių pateikimo teisiniai padariniai.

*Dėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo, paremto pagrindinės teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimu*

68. Šis pagrindas paremtas skundžiamo sprendimo 123 straipsniu, kuriame Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad „asmenų teisė kreiptis į teismą neišnyksta dėl tos priežasties, kad veiksmi, kurie nėra

sprendžiamojo pobūdžio, negali būti ieškinio dėl panaikinimo dalykas, nes <...> ieškinyje dėl deliktinės atsakomybės tebėra galimas, jei dėl tokių veiksmų kyla Bendrijos atsakomybė.“

69. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą nusprenddamas, jog lemiamas kriterijus šiuo klausimu yra galėjimas kreiptis į teismą, o ne veiksmingų teisės gynimo būdų egzistavimas<sup>38</sup>. Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, jog yra užbaigta teisų gynimo priemonių ir procedūrų sistema, tačiau į ją neįtraukė EB 288 straipsnio<sup>39</sup>. Ieškinių dėl deliktinės atsakomybės pateikimo galimybė ne visada suteikia veiksmingą teisminę apsaugą. Tabaką gaminančios įmonės prašo apsaugoti jas nuo ieškinių prieš jas pareiškimo, motyvuodamos tuo, kad Komisija neturi kompetencijos juos pareikšti. Tačiau vien kompetencijos trūkumas nesukelia deliktinės atsakomybės. Paprastai negalėjimas pareikšti tiesioginio ieškinio reiškia, kad išlieka galimybė prašyti prejudicinio sprendimo. Nagrinėjamu atveju taip nėra. Net jei *District Court* priimtų sprendimą dėl Komisijos kompetencijos, neturėdamas patyrimo ir praktikos sprendžiant pagrindinius Bendrijos konstitucinės teisės klausimus, jis negalėtų suteikti veiksmingos teisinės apsaugos.

38 — 2002 m. liepos 25 d. Sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 39 punktas.

37 — „Ieškovių teigimu, Amerikos teismas neturi jurisdikcijos spręsti šioje byloje iškeltos Komisijos kompetencijos klausimo.“

39 — 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimas *Greenpeace Council ir kt. prieš Komisiją*, C-321/95 P, Rink. p. I-1651; minėto sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores* 40 punktas.

70. Komisija teigia, kad veiksmingos teisminės apsaugos principas netaikytinas tokiems aktams, kokie yra ginčijami sprendimai, kurie negali pažeisti Bendrijos teisės pripažįstamų teisių ir laisvių ir taip turėti teisinių padarinių suinteresuotiesiems asmenims. Tabaką gaminančios įmonės, nagrinėjant bylą *District Court*, turi visas teises ir laisves, kurias pripažįsta Jungtinių Valstijų teisė. Sprendime *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*<sup>40</sup> Teisingumo Teismas nusprendė, jog individualaus intereso sąlygos aiškinimas atsižvelgiant į veiksmingos teisminės apsaugos principą negali panaikinti nagrinėjamos sąlygos. EB 288 straipsnio klausimu Komisija mano, kad tabaką gaminančios įmonės, be abejonės, galėtų pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo. Problema, su kuria jos susidurtų, yra ne ieškinio priimtino klausimas, o įrodymas to, kad pareikšdama civilinius ieškinius Komisija veikė neteisėtai ir kad patirta žala yra tiesioginė to pasekmė.

71. Ispanijos vyriausybė taip pat teigia, kad teisė į veiksmingą teisinę apsaugą nėra tiek absoliuti, jog kiekvienas asmuo galėtų pareikšti ieškinį ar būtų leidžiama ginčyti bet kurį aktą. Ji primena, kad prejudicinio sprendimo procedūra yra valstybių narių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo priemonė, kuri skirta užtikrinti vienodą

Bendrijos teisės aiškinimą ir taikymą, tačiau nėra susijusi su galimybe pareikšti ieškinį dėl panaikinimo.

72. Mano požiūriu, šiame trečiajame skundo pagrinde iškeliama svarbiausi apeliacinio skundo klausimai. Teisė į teisminę gynybą ir veiksmingų teisių gynimo priemonių buvimas, kartu su pagarba pagrindinėms teisėms, yra teisės viršenybe paremtos Bendrijos pagrindai. EB 220 straipsnis numato, jog pagrindinė Teisingumo Teismo pareiga užtikrinti, kad „taikant šią Sutartį būtų laikomasi teisės“, iš tikrųjų būtų pareiga užtikrinti, jog nebūtų pažeidžiami minėti principai<sup>41</sup>. Šiuo atveju aš pritariu Komisijos ir Ispanijos teiginiams.

73. Kalbant apie tabaką gaminančių įmonių teiginį, kad Teisingumo Teismas savo praktikoje pabrėžęs, jog yra baigtinė teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistema, į ją neįtraukė EB 288 straipsnio, svarbu atsižvelgti į tai, kad minėtuose sprendimuose Teisingumo Teismas turėjo omenyje iš esmės ar vien tik išsamią teisėtumo kontrolės sistemą Bendrijos teisės aktų, kurie sukelia privalomų teisinių padarinių, atžvilgiu. Tai

41 — Žr. pavyzdžiui, 1990 m. liepos 13 d. Nutartį *Imm Zwartveld*, C-2/88, Rink. p. I-3365, kuriame nagrinėjamas labai plataus pobūdžio pasinaudojimas šiuo įgaliojimu. Teisingumo Teismo teisės tikrinti aktų teisėtumą apimties ir pobūdžio kontekste žr., pavyzdžiui, 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-376/98, Rink. p. I-8419, 84 punktą. Taip pat žr. 1992 m. balandžio 10 d. Išvadą C-1/92, Rink. p. I-2821, kurioje nagrinėjamas EEE susitarimo projektas.

40 — 38 išnašoje nurodyto sprendimo 44 punktas.

patvirtinta teismo praktika, pradedant sprendimu *Les Verts prieš Parlamentą*<sup>42</sup> ir baigiant nesenu sprendimu *Gaston Schul Douane-expediteur BV prieš Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*<sup>43</sup>.

74. Minėta teisėtumo kontrolės sistema neapima ieškinių dėl deliktinės atsakomybės, kurie laikytini „savarankiška ieškinių rūšimi. Jie atlieka tam tikrą funkciją teisės gynbos priemonių sistemoje ir jiems taikomos jų specifinės paskirties sąlygotos taisyklės. Pareiškiant ieškinį dėl panaikinimo <...> siekiama pripažinti teisiškai privalomą aktą neteisėtu <...>, o pateikiant ieškinį dėl deliktinės atsakomybės, siekiama nuostolių atlyginimo, kurie buvo patirti dėl Bendrijos institucijos priimto neteisėto akto ar neteisėtų veiksmų atlikimo“<sup>44</sup>.

75. Taigi, yra išsami teisių gynimo ar teisminės apsaugos priemonių sistema, kuria gali naudotis asmuo, kurio teisinį statusą paveikė teisiškai privalomas aktas ar sprendimas. Taip pat yra kita, papildoma, teisių gynimo priemonė, taikoma, kai asmuo patyrė žalos

dėl neteisėtų veiksmų. Abiem teisių gynimo priemonėmis galima pasinaudoti esant tam tikroms sąlygoms, kurios egzistuoja ne kiekvienu konkrečiu atveju.

76. Skundžiamoje sprendimo dalyje Pirmosios instancijos teismas neabejotinai kalbėjo apie platesnę reikšmę turinčią visa apimančią sistemą, kuriai priskirtina tiek teisės aktų teisėtumo kontrolė, tiek galimybė pareikšti ieškinį dėl deliktinės atsakomybės. Jis jau anksčiau buvo pripažinęs, kad nėra pagrindo peržiūrėti teisėtumą, nes aktai neturėjo privalomų teisinių padarinių. Tačiau jis taip pat pažymėjo, kad tabaką gaminančios įmonės gali pasinaudoti Bendrijos teisėje numatytais teisių gynimo priemonėmis, jei rodo, kad jų patirtus nuostolius lėmė neteisėti Komisijos veiksmai. Mano požiūriu, toks motyvas nekritikuotinas, nebent būtų paneigta teisinių padarinių nebuvimo prielaida. Aš nemanau, kad šią prielaidą tabaką gaminančioms įmonėms pavyko paneigti pirmuosiuose dviejuose apeliacinio skundo pagrinduose.

77. Be abejo, nėra žinoma galutinė ieškinio dėl deliktinės atsakomybės baigtis. Šiuo metu Teisingumo Teisme nėra pareikštas toks ieškinytis, todėl negalima atsakyti, ar, jei būtų pareikštas, jis būtų pripažintas priimtiniu ar pagrįstu. Akivaizdu, kad tabaką gaminančios įmonės nelaimėtų bylos, jei neįrodytų Komisijos institucijų veiksmų neteisėtumo<sup>45</sup>, ta-

42 — Nurodytas 18 išnašoje, 23 punktas.

43 — 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *Gaston Schul Douane-expediteur BV prieš Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit*, C-461/03, Rink. p. I-10513, 22 punktas.

44 — Kaip vieną naujausių žr. 2004 m. kovo 23 d. Sprendimo *Europos ombudsmenas prieš Frank Lamberts*, C-234/02 P, Rink. p. I-2803, 59 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką. Šis ir po jo einantys punktai taip pat patvirtina nusistovėjusią teismo praktiką, kad ieškinio dėl deliktinės atsakomybės priimtinumą klausimas yra nesusijęs su ieškiniu dėl to paties tariamai neteisėto teisės akto panaikinimo. Ieškinytis dėl deliktinės atsakomybės yra susijęs su teisės aktu ar neteisėtais veiksmais, kurie ieškoviui sukelia neigiamų materialinių teisinių padarinių, o ieškinį dėl panaikinimo galima paduoti atsižvelgiant vien į jo lemiamus teisinius padarinius.

45 — Arba, kaip suformuluota sprendime *Schöppenstedt*, „pakankamai rimtas viršesnės teisės normos, ginančios privačių asmenų teises, pažeidimas“ (1971 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Aktien Zuckerfabrik Schöppenstedt prieš Tarybą*, 5/71, Rink. p. 975, 11 punktas).



riamos žalos padarymo ir priežastinio veiksmų ir nurodomos žalos ryšio. Tai, kad esamomis aplinkybėmis šalys neturėtų teisės į nuostolių atlyginimą, nereiškia, kad joms nebūtų prieinama veiksminga teisinė apsauga.

78. Galima aiškiai numatyti šiek tiek panašias aplinkybes, kuriomis ieškinyms dėl deliktinės atsakomybės galėtų būti patenkintas. Pavyzdžiui, jei Komisija be jokio teisėto pagrindo priima sprendimą pateikti griežtus ieškinius vienai ar daugiau AKR valstybės žemės ūkio produkciją gaminančių įmonių ir dėl to joms gresia ekonominis žlugimas dar nepriėmus galutinio sprendimo byloje. Šiuo atveju būtų protinga ne tik pareikšti ieškinį dėl deliktinės atsakomybės, bet labai gali būti, kad egzistuočių ir sąlygos paskirti laikinąsias apsaugos priemones<sup>46</sup>, galbūt netgi atidedant sprendimo pareikšti ieškinį vykdymą<sup>47</sup>.

79. Pagaliau, aš nepritariu tabaką gaminančių įmonių bylos nagrinėjimo metu pareikštam teiginiui, kad penkerių metų terminas

46 — Vadovaujantis EB 243 straipsniu ir Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 104 straipsnio 1 dalies antru papunkčiu.

47 — Galimybė prašyti sustabdyti sprendimo vykdymą esant ieškiniui dėl žalos atlyginimo niekada nebuvo aiškiai patvirtinta, tačiau tebeegzistuoja; žr. 1990 m. gegužės 23 d. Sprendimo *Comos-Tank ir kt. prieš Komisiją*, C-51/90 R ir C-59/90 R, Rink. p. I-2167, 33 punktą ir 1995 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Connolly prieš Komisiją*, T-203/95 R, Rink. p. II-2919, 23 punktą.

pateikti ieškinį dėl deliktinės atsakomybės gali būti nepakankamas<sup>48</sup>. Minėtas terminas taikomas visais atvejais, ir jo eiga prasideda, tik kai įvykdomos visos ieškinio pareiškimo sąlygos<sup>49</sup>.

80. Todėl, mano požiūriu, tabaką gaminančios įmonės neįrodė, kad buvo pažeista jų teisė į veiksmingą teisminę apsaugą.

*Dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo, paremto klaidingu teismo praktikos, susijusios su galimybe ginčyti akivaizdžiai neteisėtus aktus, taikymu ir aiškinimu*

81. Šiame apeliacinio skundo pagrinde apeliantės remiasi skundžiamo sprendimo 87 ir 88 punktais, kurių santrauka pateikta šios išvados 17 ir 18 punktuose. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad jokia Sutarties nuostata ar antrinės teisės aktas nesuteikia Komisijai teisės pradėti teismo procesą už Bendrijos teisės sistemos ribų ir neleidžia Komisijai priimti vykdymo aktų muitų ir PVM surinkimo srityje. Todėl ginčijami

48 — Teisingumo Teismo Statuto 46 straipsnis.

49 — Žr. pavyzdžiui, 1982 m. sausio 27 d. Sprendimo *Birra Wührer ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, sujungtose bylose 256/80, 257/80, 265/80 ir 267/80 ir 5/81, Rink. p. 85, 9 ir 10 punktus.

sprendimai yra akivaizdžiai neteisėti, ir remiantis nurodytame sprendime *IBM prieš Komisiją*<sup>50</sup> suformuluota taisykle dėl parengiamųjų aktų, kurie „net iš pirmo žvilgsnio atrodo neteisėti“ teisminės kontrolės galimumo, ieškiniai turėjo būti pripažinti priimtinais. Byloje *FNAB ir kt. prieš Tarybą*<sup>51</sup> kalbėdamas apie „aiškiai Sutartyje nustatytus priimtimumo kriterijus“, Teisingumo Teismas turėjo omenyje tiesioginės ir konkrečios sąsajos sąlygas, o ne ypatingas aplinkybes, nagrinėtas sprendime *IBM prieš Komisiją*.

82. Komisija ir Suomija mano, kad šis apeliacinio skundo pagrindas yra atmestinas, nes jame tėra pakartojami argumentai, kuriais apeliantas rėmėsi pirmojoje instancijoje. Tačiau, mano požiūriu, jis neabejotinai atitinka sprendimuose *Bergaderm* ir *Eurocoton*<sup>52</sup> suformuluotus kriterijus ir todėl yra priimtinas.

83. Komisija pažymi, kad privilegijuoti ieškovai, kurių išimtinėms teisėms gali kilti grėsmė Komisijai prisiimant įgaliojimus, palaikė jos teisę priimti ginčijamus sprendimus. Pagal principą (įtvirtintą EB 282 straipsnyje) Komisija turi išimtinę teisę atstovauti Bendrijai teismuose. Kadangi dėl to ji turi bent jau *prima facie* kompetenciją, logiškai iš to išplaukia, kad ginčijami sprendimai negali būti „net iš pirmo žvilgsnio

atrodantys neteisėtais“. Be to, Ispanija teigia, kad sprendime *IBM prieš Komisiją* nėra taisyklės, kurią jam priskiria tabaką gaminančios įmonės. Priešingai, minėtoje byloje klausimas, ar išimties tvarka galima pareikšti ieškinį dėl tokių priemonių, buvo paliktas neatsakytas.

84. Visų pirma, pritariu Ispanijos pateiktam sprendimo *IBM prieš Komisiją* išaiškinimui. Jo 23 punkte nurodyta: „šiai bylai išspręsti nėra būtina atsakyti į klausimą, ar parengiamųjų aktų teisminė peržiūra ankstyvoje stadijoje ypatingomis aplinkybėmis, kaip ją supranta *IBM*, kai atitinkamos priemonės net iš pirmo žvilgsnio atrodo neteisėtos, gali būti laikoma suderinama su Sutartyje numatyta teisių gynimo sistema, nes šioje byloje ieškovo nurodytos aplinkybės jokiu atveju neleidžia pripažinti ieškinį priimtiniu“. Sprendime *Cimenteries CBR*, vieninteliame kitame sprendime, kurį tabaką gaminančios įmonės nurodė remdamos savo poziciją, paprasčiausiai pripažinta, kad „bet kuriuo atveju <...> šioje byloje nebuvo nustatytas išimtinių aplinkybių buvimas.“ Abiejuose sprendimuose nagrinėjamas klausimas buvo sąmoningai paliktas neatsakytas<sup>53</sup>. Pirmosios instancijos teismas negalėjo padaryti teisės klaidos nesivadovaudamas neegzistuojančia teismo praktika.

50 — Nurodytas 7 išnašoje, 23 punktas; taip pat žr. 12 išnašoje minėtą sprendimą *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją*.

51 — Nurodytas 11 išnašoje, 40 punktas.

52 — Žr. šios išvados 48 punktą ir 29 išnašą.

53 — Nors tabaką gaminančios įmonės taip pat nurodė sprendimus *Komisija prieš Tarybą ir Prancūzija prieš Komisiją* (žr. 13 išnašą), šiose bylose nagrinėti teisės aktai, kurie akivaizdžiai turėjo teisinių padarinių.

85. Bet kuriuo atveju patikrinimas, ar teisės aktas „net iš pirmo žvilgsnio atrodo esantis neteisėtas“ nustato labai aukštą standartą. Negalima pripažinti, kad neteisėtumas egzistuoja tokiu atveju, kai šis tariamas neteisėtumas išplaukia iš prielaidos, kad Komisija neturėjo kompetencijos priimti nagrinėjamą teisės aktą ir kai kitos institucijos ir (arba) valstybės narės, tariamai turėjusios Komisijos panaudotą kompetenciją, ne tik nepaneigia Komisijos kompetencijos, bet ją patvirtina.

mas kaip tik tai ir darė skundžiamo sprendimo 87 straipsnyje, konstatuodamas, kad vien tik kompetencijos neturėjimas nesukelia teisinių padarinių.

87. Todėl, mano požiūriu, šis apeliacinio skundo pagrindas taip pat yra nepagrįstas.

86. Kiti tabaką gaminančių įmonių teiginiai šiuo pagrindu yra taip pat nepagrįsti. Pirma, jos teigia, kad tiek, kiek nagrinėjamas apeliacinio skundo pagrindas gali būti susijęs su bylos esmės nagrinėjimu, Pirmosios instancijos teismas turėjo sujungti priimtinumą ir bylos esmės klausimų nagrinėjimą. Tačiau jų nurodoma teismo praktika<sup>54</sup> nesusijusi su tokiais atvejais, kai buvo ginčijama kompetencija ar akivaizdžiai neteisėtas aktas. Antra, jų teigimu, tai, kad priimtumo neprijungė prie bylos esmės, lėmė, jog Pirmosios instancijos teismas priimtinumą (būtent klausimą, ar ginčijami sprendimai sukėlė teisinių padarinių) privalėjo nagrinėti remdamasis jų nurodytomis aplinkybėmis<sup>55</sup>, būtent remdamasis prielaida, kad Komisija neturėjo kompetencijos. Tačiau Pirmosios instancijos teis-

*Dėl apeliacinio skundo penktojo pagrindo, paremto EB 292 straipsnio pažeidimu*

88. Tabaką gaminančios įmonės teigia, kad Pirmosios instancijos teismas priėmė EB 292 straipsniui ir sutartimis nustatytai sistemai prieštaraujantį sprendimą, nuspręsdamas, jog *District Court* gali nuspręsti, ar Komisija turi kompetenciją pareikšti ieškinį. Bendrijos teisinės sistemos autonomijai kelia pavojų bet kokia ne Bendrijos sistema, kuri konkrečiu Bendrijos teisės normų aiškinimu saisto Bendriją ir jos institucijas, šioms įgyvendinant savo vidaus kompetenciją<sup>56</sup>. Taip būtų tuo atveju, jei *District Court* spręstų klausimą apie Komisijos kompetenciją Jungtinėse Valstijose pradėti procesus dėl nesumokėtų muitų ir PVM išieškojimo.

54 — 1988 m. rugsėjo 22 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Parlamentą* sujungtose bylose 358/85 ir 51/86, Rink. p. 4821; 35 išnašoje nurodytas 1990 m. spalio 9 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją*, C-366/88; 13 išnašoje nurodytas 1991 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją*, C-303/90; ir 1993 m. birželio 16 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją*, C-325/91, Rink. p. I-3283.

55 — 1986 m. sausio 28 d. Sprendimo *Cofaz prieš Komisiją*, 169/84, Rink. p. 391, 20 punktas.

56 — 1991 m. gruodžio 14 d. Išvad 1/91, Rink. p. I-6079, 41–46 punktai; 2002 m. balandžio 18 d. Išvada 1/00, Rink. p. I-3493, 45 punktas.

89. Visų pirma, pritariu Komisijos teiginiui, kad iš EB 292 straipsnio, kuris numato, jog „valstybės narės įsipareigoja ginčų dėl šios Sutarties aiškinimo ar taikymo nespresti kitais būdais nei nustatyta šioje Sutartyje“, aiškiai išplaukia, kad ši nuostata įpareigoja valstybes nares, o ne apriboja institucijų kompetenciją.

gaminančių įmonių ir kurioje vykdyta ginčijama veikla, buvo tinkamiausia vieta užtikrinti, kad bus tinkamai įvykdytas prašomas priimti teismo sprendimas. Taip pat pritariu Vokietijai, kuri teigia, kad tabaką gaminančių įmonių EB 292 straipsnio aiškinimas kelia grėsmę, jog bet kuris atsakovas vien pateikdamas tokį patį prieštaravimą gali atremti ne Bendrijos teismuose teisėtai pateiktą ieškinį.

90. Antra, teismo, kuriam Bendrijos institucija pateikia ieškinį<sup>57</sup>, sprendimas dėl kompetencijos negali būti lyginamas su Bendrijos pasirašoma tarptautine sutartimi, susaistančia institucijas joms naudojantis savo vidaus kompetencija ar į Bendrijos teisinę tvarką įtraukiančia naują teisės normų grupę, pavyzdžiui, tas, kurios nagrinėtos dviejose minėtose išvadose. *District Court* sprendimas dėl kompetencijos būtų privalomas tik konkrečioje byloje. Jį būtų galima ginčyti netgi tame pačiame teisme nagrinėjamoje kitoje byloje, pradėtoje kito Komisijos sprendimo pagrindu ir *a fortiori* kituose teismuose ir kitose jurisdikcijose.

92. Be to, kaip ir Vokietijos vyriausybė, negaliu sutikti, kad EB 292 straipsnio pažeidimas, jei jis būtų nustatytas, pats savaime galėtų turėti privalomų teisinių padarinių, dėl kurių galėtų būti ginčijami nagrinėjami Komisijos sprendimai.

#### *Išvada dėl visų apeliacinio skundo pagrindų*

91. Sutinku ir su kitu Komisijos teiginiu, kad *District Court*, kuris yra teismas tos jurisdikcijos, kurioje yra įsteigta dauguma tabaką

93. Išnagrinėjusi visus penkis tabaką gaminančių įmonių pateikto apeliacinio skundo pagrindus, darau išvadą, kad apeliantės neįrodė, jog skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidų, todėl apeliacinis skundas yra atmestinas.

57 — Kaip pabrėžia Vokietija, tai reiškia, jog „Act of State“ doktrina netaikoma, o antrajame apeliacinio skundo pagrindu daroma prielaida, kad ji taikoma.

**Dėl Tarybos įstojimo į bylą**

giai ir konkrečiai susiję su tabaką gaminančiomis įmonėmis, ieškiniai turėjo būti pripažinti priimtinais.

*Klausimas*

94. Taryba iškėlė dar vieną klausimą, susijusį su privilegijuotų ir neprivilegijuotų ieškovų teisiniu statusu privalomų teisinių padarinių kriterijaus EB 230 straipsnyje numatytoje schemoje atžvilgiu. Iš esmės Taryba teigia, kad Pirmosios instancijos teismas padarė teisingą išvadą, pripažindamas ieškinį nepriimtinu dėl to, kad ginčijami sprendimai tabaką gaminančioms įmonėms nesukėlė privalomų teisinių padarinių. Tačiau ji teigia, kad EB 230 straipsnio antroje pastraipoje nurodytų privilegijuotų ieškovų padėtis turėtų būti atskirta nuo neprivilegijuotų ieškovų, kokie yra tabaką gaminančios įmonės, padėtis. Taryba teigia, kad privilegijuotiems ieškovams neturėtų būti sudaroma kliūčių, jas grindžiant ieškinio priimtinumą, apskūsti tokio paties pobūdžio sprendimą (nors Taryba priduria, kad šioje byloje ji neturėjo jokios priežasties apskūsti ginčijamus sprendimus).

95. Komisija ir Parlamentas sutinka su Tarybos nuomone, o tabaką gaminančios įmonės su ja sutinka iš dalies. Tačiau jos iš Tarybos aiškinimo kildina kitą argumentą, kad, jei privilegijuoti ieškovai galėtų ginčyti ginčijamus sprendimus, tai reikštų, jog pastarieji sukelia privalomų teisinių padarinių EB 230 straipsnio prasme. Be to, kadangi nagrinėjami sprendimai neabejotinai tiesio-

*Vertinimas*

96. Šis Tarybos teiginys aiškiai skirtas paremti Komisijos prašymą, kad apeliacinis skundas atmestinas kaip iš dalies nepriimtinas ir iš dalies nepagrįstas. Tačiau Taryba nepaneigia nė vieno apeliaciniam skundai pagrįsti pateikto argumento. Todėl šis teiginys nagrinėjamai bylai nėra svarbus.

97. Tiek, kiek šis teiginys yra susijęs su Pirmosios instancijos teismo argumentais dėl teisiškai privalomų padarinių EB 230 straipsnio prasme buvimo, tinkamiau būtų buvę pateikti atskirą apeliacinį skundą, vadovaujantis Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnio 3 dalimi. Tačiau manęs neįtikino teiginys, kad nagrinėjamas argumentavimas neatitinka Tarybos pozicijos.

98. Iš tiesų skundžiamo sprendimo 85–91 punktuose nagrinėjami tik privalomi padariniai apskritai. Iš to galima būtų manyti, kad Pirmosios instancijos teismas taikė

bendrą kriterijų, kurio neatitinkantis bet kurio asmens bet koks ieškinys būtų atmestinas. Tačiau, atrodo, aišku, kad vertinimas buvo atliekamas remiantis konkrečiam ieškovui sukeliama teisinių padarinių kriterijumi, kuris kaip bendrasis principas buvo nurodytas 77 punkte, ir kad Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, jog tabaką gaminančioms įmonėms ginčijami sprendimai nesukėlė teisinių padarinių. Šiuo požiūriu Tarybos teiginys, kad privilegijuotų ieškovų teisės pareikšti ieškinį vertinimas turėtų lemti kitokias pasekmes, neprieštarauja Pirmosios instancijos teismo išreikštam požiūriui.

99. Kadangi atrodo, kad minėtas teiginys peržengia apeliacinio skundo ribas, Teisingumo Teismas neprivalo jo nagrinėti. Tačiau aš trumpai aptarsiu šį klausimą, nes tai gali padėti paaiškinti kitus apeliacinio skundo aspektus.

100. EEB sutarties 173 straipsnio pirmoji pastraipa buvo pirmųjų trijų EB 230 straipsnio<sup>58</sup> pastraipų pirmtakė. Iki 1992 m. Mastrichto sutartimi padarytų pastarųjų pakeitimų ji buvo tokia:

„Teisingumo Teismas prižiūri Tarybos ir Komisijos priimtų teisės aktų, išskyrus reko-

mendacijas ir nuomones, teisėtumą. Šiuo tikslu jo jurisdikcijai priklauso nagrinėti valstybės narės, Tarybos ar Komisijos pateiktus ieškinius dėl kompetencijos trūkumo, esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimo, šios Sutarties ar kokios nors su jos taikymu susijusios teisės normos pažeidimo arba piktnaudžiavimo įgaliojimais.“

Kita straipsnio pastraipa, fiziniams ar juridiniams asmenims, su kuriais aktas tiesiogiai ir konkrečiai susijęs, suteikianti teisę pareikšti ieškinius, liko nepakeista.

101. Šio straipsnio kontekste Teisingumo Teismas suformavo savo praktiką dėl privalomų teisinių padarinių (ir dėl tiesiogiai ir konkrečiai susijusių aktų).

102. Pirmosiose bylose, kuriose buvo sprendžiamas šis klausimas, Teisingumo Teismas iš esmės nurodė į privalomos teisinės galios teisės aktus arba tuos teisės aktus, kurie buvo skirti turėti ar sukelti teisinių padarinių<sup>59</sup>.

58 — 1966 m. kovo 1 d. Sprendimas *Lütticke prieš Komisiją*, 48/65, Rink. p. 19, p. 27; 1971 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, 22/70, Rink. p. 263, 42 punktas; 1980 m. kovo 27 d. Sprendimo *Sucrimex Westzucker prieš Komisiją*, 133/79, Rink. p. 1299, 17 punktas.

58 — Žr. šios išvados 5 punktą.

Sprendime *IBM prieš Komisiją*<sup>60</sup> Teisingumo Teismas suformulavo teiginį (siauresnės apimties, tačiau neprieštaraujantį jo ankstesniems teiginiams), kad „iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, jog ieškinį dėl panaikinimo galima reikšti dėl bet kurių teisės aktų ir sprendimų, sukeliančių privalomų teisinių padarinių, kurie turi įtakos ieškovo interesams aiškiai pakeisdami jo teisinę situaciją“. Jis nuosekliai vadovavosi šiuo teisinių padarinių ieškovo atžvilgiu kriterijumi, ir kaip vienas paskutinių nurodytinas sprendimas *Komisija prieš Greencore*<sup>61</sup>, kuriame jis išdėstytas kartu su bendresne formuluote. Šiuo kriterijumi taip pat nuosekliai vadovavosi ir Pirmosios instancijos teismas – pradėdamas sprendimu *Marco-poulos prieš Teisingumo Teismą*<sup>62</sup> ir baigiant sprendimu *Infront prieš Komisiją*<sup>63</sup>.

„privilegiuotas“ EB 230 straipsnio prasme, kaip gali atrodyti iš dviejų pastarųjų bylų, kuriose valstybė narė, Nyderlandai, prašė panaikinti Komisijos priimtą teisės aktą, tačiau jos ieškinys kaip nepriimtinas buvo atmestas remiantis tuo, kad teisės aktas *ieškovei* neturėjo privalomų teisinių padarinių<sup>64</sup>.

103. Taigi, manytina, kad vadovaujantis EB 230 straipsniu pirmasis priimtumo kriterijus yra teisiškai privalomų padarinių atsiradimas ir apskritai, ir konkrečioms ieškovams. Šių padarinių nesant apskritai, nebėra būtina nagrinėti, ar jie atsiranda konkrečių asmenų atžvilgiu.

104. Be to, šis kriterijus atrodo esąs taikytinas nepriklausomai nuo to, ar ieškovas yra

105. Atsižvelgiant į tai, tiesioginės ir konkrečios sąsajos kriterijus, įtvirtintas EB 230 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje, yra atskiras ir logiškai išplaukiantis kriterijus, taikomas tik nepriviligijuotiems ieškovams. Taigi, visuotinai taikomas reglamentas ieškovams gali sukelti privalomų teisinių padarinių, tačiau, vadovaujantis teismo praktika, jis nebūtinai bus su jais konkrečiai susijęs. Tokia situacija gali būti palyginama su taip pat atskiru EB 230 straipsnio trečiojoje pastraipoje įtvirtintu „prerogatyvų gynimo“ kriterijumi, taikomu „iš dalies privilegijuotų“ ieškovų atžvilgiu. Nė vienas iš šių atskirų ir vienas po kito taikomų kriterijų netaikomas antrojoje minėto straipsnio pastraipoje išvardytiems „visiškai privilegijuotiems“ ieškovams.

60 — Nurodytas 7 išnašoje, 9 punktus.

61 — 2004 m. gruodžio 9 d. Sprendimo C-123/03 P, Rink. p. I-11647, 44 punktus.

62 — 1990 m. birželio 22 d. Sprendimo sujungtose bylose T-32/89 ir T-39/89, Rink. p. II-281, 21 punktus.

63 — 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo T-33/01, Rink. p. II-5897, 89 punktus.

64 — 1999 m. spalio 5 d. Sprendimas *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-308/95, Rink. p. I-6513, ypač jo 26 ir 29 punktai; 2004 m. sausio 28 d. Sprendimas *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-164/02, Rink. p. I-1177, ypač jo 18 ir 22 punktai.

106. Todėl, Taryba ar bet kuris kitas paskutinėje minėtoje pastraipoje nurodytas ieškovas, norėdamas pateikti ieškinį dėl panašaus pobūdžio, koks nagrinėjamas šioje byloje, Komisijos sprendimo panaikinimo, privalėtų įrodyti, kad šis sprendimas jam sukelia privalomų teisinių padarinių, kurie turi įtakos ieškovo interesams aiškiai pakeisdami jo teisinę situaciją.

apeliacinio skundo išsprendimu, siūlytina palikti šio klausimo sprendimą vėlesnei bylai, su kuria jis bus tiesiogiai susijęs.

### Dėl bylinėjimosi išlaidų

107. Kita vertus, generalinis advokatas F. Jacobs neseniai iškėlė klausimą, ar Teisingumo Teismas nesuklydo, abiejuose minėtuose sprendimuose *Nyderlandai prieš Komisiją* pareikšdamas, kad ieškovui privalomų teisinių padarinių atsiradimas turi prasmę tik individualių neprivilegijuotų ieškovų atveju<sup>65</sup>. Jis manė, kad valstybė narė neprivalo įrodyti kokio nors konkretaus teisinio intereso EB 230 straipsnio pagrindu pradėtos bylos baigtimi.

109. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Pagal 69 straipsnio 4 dalį įstojusios į bylą valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

110. Siūlau atmesti apeliacinį skundą šioje byloje. Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas. Į bylą įstojo Parlamentas, Taryba ir aštuonios valstybės narės.

108. Kadangi šis klausimas nėra esminis toje byloje (o savo sprendime Teisingumo Teismas minėjo tik teisinius padarinius nedetalizuodamas, ar jie turėjo kilti konkrečios valstybės narės atžvilgiu) ir nesusijęs su šio

111. Todėl tabaką gaminančios įmonės turi padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas. Įstojusios į bylą šalys padengia savo išlaidas.

65 — 2005 m. gruodžio 1 d. generalinio advokato išvados bylai *Italija prieš Komisiją*, C-301/03, Rink. p. I-10217, 52 ir 53 punktai bei 15 išnaša.



## **Išvada**

112. Teisingumo Teismui siūlau:

- atmesti apeliacinį skundą,
- nurodyti apeliantėms padengti savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas,
- nurodyti įstojusioms į bylą šalims padengti savo bylinėjimosi išlaidas.